Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 526747

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	16 april 2003
Kadaster deel/nr	82907/172

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Amsterdam	Jan van Galenstraat bij 41, Westerpark

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Sloten Noord-Holland	L			3257
Sloten Noord-Holland	C			12024
Sloten Noord-Holland	L			2109
Sloten Noord-Holland	C			12034
Sloten Noord-Holland	L			3252

*Omschrijving***

Inleiding

BasculeBRUG (nr 382) gebouwd in 1935, ontworpen in 1931 - 1933 door P.L. Kramer (1881-1961) in de stijl van de Amsterdamse School. Het beeldhouwwerk is naar ontwerp van Kramer zelf en van Jaap Kaas en Hildo Krop.

De verkeersbrug over het Westelijk Marktkanaal ligt in de oost-west verbindingslijn van de Jan van Galenstraat. Aan de noordwestelijke oever bevindt zich een plantsoen, globaal een op het water geopende halve cirkel. In het plantsoen enkele bomen en te midden van een perk met struiken een bronzen beeld, de rustende tuinbouwer van Jan Havermans, 1938.

Inleiding

De betonnen met baksteen beklede brug heeft twee ongelijke doorvaarten, waarvan de hoge westelijke doorvaart beweegbaar is en van sierlijk gesmede lemmingen voorzien, en de lage oostelijke doorvaart een meer gesloten karakter heeft met gemetselde borstweringen. Brug en borstweringen vormen samen een T-vormige plattegrond met ongelijke armen, uitlopend in respectievelijk een aanlegstijger en zitbankjes. De brug rust op twee, recht op de waterloop geplaatste, uitgebouwde landhoofden en in het midden een waterhoofd. Het gevarieerd uitgevoerde metselwerk bevat natuurstenen accenten en beeldhouwwerken. De borstwering is aan de waterzijde uitgevoerd in kruisverband; aan de straatzijde komt ook verticaal gemetseld muurwerk voor. De borstwering is aan de waterzijde afgeschuind en aan de straatzijde afgerond. Daar waar de Jan van Galenstraat breder wordt (stadskant, oost) verspringt de muur en eindigt, evenwijdig aan de weg, met beeldhouwwerk in de pijlerbekroningen (voorstellingen van huizen met trapgevels en sjouwers respectievelijk loods en hijskranen). Aan de westzijde volgt de borstwering de oever. Het zuidwestelijk deel van de borstwering volgt de trappen naar het lager gelegen straatniveau en eindigt bij een aanlegsteiger, bereikbaar via drie natuurstenen treden. De flankerende natuurstenen hoekblokken aan de oeverzijde vertonen afzonderlijke letters die het woord 'WEST' vormen. In de tegenoverliggende zijde van de trap komt de tekst voor, een letter per blok, 'GEBOUWD / IN 'T JAAR / 1935'. Aan het einde van de kademuur bevindt zich een sculptuur van twee spelende zeeleeuwen met bal. De dwars geplaatste lage muur naar de trap heeft een sculptuur van Jonas en de walvis van graniet. De noordwestelijke borstwering loopt over de hele breedte van het plantsoen en eindigt in een deels omsloten ruimte met vijf zitbankjes. De borstwering heeft in de oksel met de brug een door een ijzeren deurtje afgesloten deels natuurstenen trap, die naar de evenwijdig aan het landhoofd grenzende kade en twee stalen deuren naar de onderhouds- en traforuimten leidt. Hiertegenover is een granieten beeldhouwwerk geplaatst van een zeemonster (J. Kaas). De borstwering, met in de lage gedeelten buisleuningen, verspringt in hoogte en heeft de banken uitgemetseld. Het verhoogde half cirkelvormige plantsoen wordt in het talud door hulst begrensd.

Waardering

De basculebrug uit 1931 - 1935 is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische en typologische waarde, vanwege de expressionistische vormgeving van de brug en vanwege het rijke bouwbeeldhouwwerk naar ontwerp van Kramer zelf en de beeldhouwer Hildo Krop. De brug heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging over het Westelijk Marktkanaal en de relatie met het aangrenzende plantsoen. De brug is gaaf in hoofdvorm en in onderdelen.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Weg- en waterbouwkundige werken	Brug(C)	Verkeersbrug

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 28 march 2024